

چالش شماره ۳۱

با توجه به متن «یکی از ملوک خراسان...»، کدام را می‌توان به جای واژه «ملوک» قرار داد به نحوی که مفهوم جمله تغییر نکند؟

۱) پادشاه

۲) پادشاهان

۳) حکیم

۴) حکیمان

منبع: کتاب جامع هوش اسمارتیز، مبحث مترادف، صفحه ۲۶۶

پاسخ چالش ۳۱

گزینه ۲: پادشاهان

اشتباه رایج: بسیاری از دانش‌آموزان به جمع بودن کلمه توجه نمی‌کنند و با دیدن ملوک، در تله افتاده و سریعاً گزینه ۱ (پادشاه) را انتخاب می‌کنند.

علت نادرستی سایر گزینه‌ها:
گزینه ۱ مفرد است و جمع نیست. گزینه‌های ۳ و ۴ نیز از نظر معنایی کاملاً با پادشاه متفاوت‌اند.

علت درستی:
واژه «ملوک» جمع مکسر عربی برای کلمه «مَلِکٌ» به معنای پادشاه است؛ بنابراین معادل دقیق آن برای حفظ مفهوم، «پادشاهان» می‌شود.

چالش شماره ۳۲

در بیت زیر، معنی واژه‌ای که زیر آن خط کشیده شده است چیست؟

«درد عشقی کشیده‌ام که مپرس / زهر هجری چشیده‌ام که مپرس»

۱) فراق

۲) عمیق

۳) تلخ

۴) سفر

منبع: کتاب جامع هوش اسمارتیز، مبحث مترادف، صفحه ۲۶۶

پاسخ چالش ۳۲

گزینه ۱: فراق

اشتباه رایج: دانش‌آموزان معمولاً به کلمه «**زهر**» پیش از هجر دقت کرده و **حسی** گزینه ۳ (تلخ) را انتخاب می‌کنند که **خطای با کلمات مجاور** است.

علت نادرستی سایر گزینه‌ها:
«تلخ» و «عمیق» **صفت** هستند و **ربطی به دوری ندارند.** «سفر» گرچه می‌تواند باعث هجر شود اما هم‌معنی آن نیست

علت درستی:
واژه «هجر» به معنای **دوری، جدایی و فاصله گرفتن از یار** است که **مترادف دقیق** آن کلمه «فراق» می‌باشد.

چالش شماره ۳۳

کدام عبارت را می‌توان به جای واژه مشخص شده در بیت زیر استفاده کرد؟

«در اندرون من خسته‌دل ندانم کیست / که من خموشم و او در فغان و در غوغاست»

۱) خاموش نیستم

۲) عصبانی هستم

۳) سخن نمی‌گویم

۴) کاری نمی‌کنم

منبع: کتاب جامع هوش اسمارتیز، مبحث مترادف، صفحه ۲۶۶

پاسخ چالش ۳۳

گزینه ۳: سخن نمی‌گویم

اشتباه رایج: انتخاب گزینه ۴ (کاری نمی‌کنم) به دلیل **برداشت فیزیکی** از بی‌تحرکی به جای سکوت، که نشان‌دهنده عدم درک **تقابل کلمات** در شعر است.

علت نادرستی سایر گزینه‌ها:
گزینه‌های دیگر مفهوم **سکوت کلامی** را نمی‌رسانند و با **تضاد معنایی** زیبای این بیت همخوانی ندارند.

علت درستی:
«خموش» مخفف **خاموش** است و در اینجا **کنایه از سکوت کردن** و حرف نزدن است که دقیقاً در **تقابل** با **«فغان و غوغا»** (سروصدا) قرار دارد.

چالش شماره ۳۴

با توجه به جمله زیر، به جای واژه‌ای که زیر آن خط کشیده شده است از کدام گزینه می‌توان استفاده کرد؟

«پس از مورد شماتت قرار گرفتن توسط پدرش، به سمت مدرسه راه افتاد.»

۱) لزوم

۲) تمجید

۳) سرزنش

۴) ستایش

منبع: کتاب جامع هوش اسمارتیز، مبحث مترادف، صفحه ۲۶۶

پاسخ چالش ۳۴

گزینه ۳: سرزنش

اشتباه رایج:
ناآشنایی با واژه شماتت و حدس مس زدن معانی مثبت (مثل گزینه ۲) به دلیل عدم درک بافتار و لحن جمله.

علت نادرستی سایر گزینه‌ها:
تمجید و ستایش بار معنایی کاملاً مثبت دارند و متضاد هستند، لزوم نیز از نظر مفهومی بی‌ربط است.

علت درستی:
«شماتت» به معنای سرزنش، ملامت و نکوهش است و بار بار معنایی منفی دارد که با لحن تنبیهی جمله کاملاً سازگار است.

چالش شماره ۳۵

مترادف واژه «عزیمت» که بار معنایی «حرکت و شروع» داشته باشد کدام است؟

۱) بازگشت

۲) توقف

۳) قصد سفر

۴) نشستن

منبع: کتاب هوش و خلاقیت مرشد، صفحه ۲۷۱

پاسخ چالش ۳۵

گزینه ۳: قصد سفر

اشتباه رایج:
انتخاب گزینه ۲ (توقف) به دلیل سخت بودن واژه عزیمت و اشتباه گرفتن آن با واژه‌های هم‌آوا یا حدس زدن‌های تصادفی.

علت نادرستی سایر گزینه‌ها:
بازگشت، توقف و نشستن در تضاد با مفهوم «حرکت و شروع» هستند و بار معنایی سکون یا عقب‌گرد دارند.

علت درستی:
«عزیمت» به معنای تصمیم جدی برای رفتن، حرکت و شروع یک سفر است و دقیقاً با گزینه ۳ همخوانی مدارد. دارد.

چالش شماره ۳۶

کدام‌یک از ترکیبات زیر بار معنایی «ارزش و احترام» را می‌رساند؟

۱) تعزیر

۲) تعزیت

۳) معزز

۴) عزیمت

منبع: کتاب هوش و خلاقیت مرشد، صفحه ۲۷۱

پاسخ چالش ۳۶

گزینه ۳: معزز

اشتباه رایج:
خلط ریشه‌های کلمات (مانند اشتباه گرفتن ع‌زز با ع‌زم) و انتخاب واژگان مشابه از نظر ظاهری بدون دقت به ریشه کلمه.

علت نادرستی سایر گزینه‌ها:
تعزیر (تنبیه) و تعزیت (تسلیت) بارهای متفاوتی دارند و عزیمت (سفر) کلمه‌ای با بار معنایی خنثی است.

علت درستی:
واژه «معزز» از ریشه (ع ز ز) با کلماتی مثل عزیز و عزت هم‌خانواده است و به معنای فرد گرامی و محترم، بار مثبت قوی دارد.

چالش شماره ۳۷

واژه «اعتدال» از نظر بار ارزشی و مفهومی، به کدام کلمه نزدیک‌تر است؟

۱) تعدیل

۲) عدالت

۳) عادل

۴) معادل

منبع: کتاب هوش و خلاقیت مرشد، صفحه ۲۷۱

پاسخ چالش ۳۷

گزینه ۲: عدالت

اشتباه رایج:
انتخاب گزینه ۳ (عادل) به دلیل شباهت ظاهری، بدون اینکه عادل یک صفت برای شخص است اما اعتدال یک مفهوم انتزاعی است.

علت نادرستی سایر گزینه‌ها:
تعدیل بار فنی دارد، معادل بار هندسی و ریاضی دارد و عادل صفت فاعلی است، نه یک مفهوم مطلق.

علت درستی:
«اعتدال» و «عدالت» هر دو از یک ریشه (ع د ل) بوده و هر دو به صورت اسم مصدر، بار مثبتِ «برابری و میانه‌روی» را می‌رسانند.

چالش شماره ۳۸

کدام کلمه با بقیه «هم‌خانواده» نیست و بار معنایی متفاوتی ایجاد می‌کند؟

۱) معلومات

۲) تعلیم

۳) علوم

۴) عمل

منبع: کتاب هوش و خلاقیت مرشد، صفحه ۲۷۱

پاسخ چالش ۳۸

گزینه ۴: عمل

اشتباه رایج:
توجه صرف به داشتن حروف مشابه (ل) در همه عدم دقت به ترتیب دقیق حروف ریشه که باعث تغییر کامل معنا می‌شود.

علت نادرستی سایر گزینه‌ها:
معلومات، تعلیم و علوم کاملاً با یکدیگر هم‌خانواده و مرتبط هستند و یک دسته را تشکیل می‌دهند.

علت درستی:
واژه «عمل» از ریشه (ع م ل) تشکیل شده است، در حالی که سه واژه دیگر همگی از ریشه (ع ل م) به معنای دانش و آگاهی مشتق شده‌اند.

چالش شماره ۳۹

کدام گزینه تناسبی مشابه با ارتباط دو واژه زیر دارد؟

(تحصیل : مدرسه)

۱) درمان : بیمارستان

۲) خرید : خریدار

۳) قضاوت : وکیل

۴) پرواز : خلبان

منبع: کتاب هوش جامپینگ، مبحث تناسب، صفحه ۹

پاسخ چالش ۳۹

گزینه ۱: درمان : بیمارستان

علت درستی:
رابطه منطقی این دو واژه، رابطه **«عمل و مکان اختصاصی»** است. عمل تحصیل در مکان مدرسه انجام می‌شود، همان‌طور که عمل درمان در مکان بیمارستان صورت می‌گیرد.

علت نادرستی سایر گزینه‌ها:

در سایر گزینه‌ها مکان ذکر نشده است، بلکه رابطه عمل و شخصِ انجام‌دهنده آن (مثل پرواز و خلبان) بیان شده است.

اشتباه رایج:

عدم بررسی دقیق نوع رابطه منطقی (مکان‌سنجی) و فریب خوردن با گزینه‌هایی که صرفاً ارتباط عمومی خوبی با هم دارند.

چالش شماره ۴۰

کدام گزینه از نظر تناسب مفهومی، شبیه به ارتباط دو واژه زیر است؟

(سند : ملک)

۱) شناسنامه : شخص

۲) پول : کالا

۳) ماشین : پلاک

۴) کتاب : جلد

منبع: کتاب هوش جامپینگ، مبحث تناسب، صفحه ۹

پاسخ چالش ۴۰

گزینه ۱: شناسنامه : شخص

علت درستی:
سند، اوراق هویتی و نشان‌دهنده مالکیت و رسمیت یک ملک است. شناسنامه نیز دقیقاً همین نقش هویت‌بخشی و رسمیت قانونی را برای یک شخص دارد.

علت نادرستی سایر گزینه‌ها:

ماشین و پلاک برعکس نوشته شده‌اند (پلاک هویت ماشین است)، جلد تنها محافظ کتاب است و پول ارزش کالا را می‌دهد.

اشتباه رایج:

جابه‌جا گرفتن ترتیب کلمات در گزینه‌ها (مثل گزینه ۳) و عدم دقت به اینکه ترتیب کلمه اول (هویت‌بخش) و (هویت‌پذیر) چقدر مهم است.